

מה? לילדים
- נושא פרסים
- בעמ' 7

גיליון
מס' 225

מה בפרשה? ובהפטרה?

נהנה לקרוא את
העלון?
השתתפותך בהמשך
ההפצה, תאפשר לך

קראו והכירו ב-7 דקות!

הילד פתר את החידות
ואין לך דרך לצלם
ולשלוח?
**תתקשר לעדכן! מגיע
לו להשתתף
בהגרלות!!!**

פרשת ויקרא

פרשה זו עוסקת בסדר הקרבת הקורבנות: עולה, מנחות נדבה, שלמים, חטאת ומעילה.

בפרשה זו שש עשרה מצוות

- אחת עשרה מצוות עשה: דיני קרבן עולה, דיני קרבן מנחה, המלחת הקורבנות, קרבן חטאת בית דין, קרבן חטאת, העדת עדות, קרבן עולה ויורד, הקרבת אשם ותשלום חומש במעילה בהקדש, הקרבת אשם תלוי במצב של ספק חטא, הקרבת אשם ודאי והשבת גזל.
- חמש מצוות לא תעשה: הקרבת שאור או דבש, הקרבת קרבן ללא מלח, הפרדת הראש מהגוף בחטאת העוף, נתינת שמן זית במנחת חוטא, נתינת לבונה במנחת חוטא.

"ויקרא' אל משה? וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמור"

במילים אלו פותחת הפרשה את סדר הקרבת הקורבנות.

1. קרבן העולה

א. אם הביא מן הבקר/צאן - זכר תמים:

סמיכת הכוהן את ידיו על ראש העולה, שחיטה, קבלת הדם וזריקתו סביב מזבח העולה, הפשטת העולה ופירוקה לאיברים,³ עריכת העצים על האש על גבי המזבח, עריכת הראש עם החלב⁴ על גבי העצים, שטיפת הקרב והכרעיים והקטרתם על המזבח.

¹ רש"י (א, א) מציון כי לשון 'ויקרא' הוא לשון חיבה שבו משתמשים המלאכים. אך לנביאי אומות העולם מתגלה הקב"ה בלשון שמבטאת עראיות וטומאה, 'ויקר' (מלשון קרי).

² משה היה היחיד ששמע את קול ה' יוצא מבין הכרובים - הקול פסק עם הגיעו לפתח האוהל (רש"י שם, שם).

³ אך האברים עצמם יישארו שלמים (רש"י שם, ו).

⁴ חלקי שומן האסורים באכילה.

ב. אם הביא מן העוף - תור/בן יונה:

מליקת העוף על יד המזבח, הקטרת ראשו, הסרת הזפק⁵ והשלכת המעינים⁶, הקרבת העוף עם נוצתו.⁷

2. מנחת נדבה

סולת בתוספת שמן זית ולבונה:⁸

קמיצה באצבעות⁹ מן הסולת (ופעמים אף מן השמן) והקטרתו על גבי המזבח. את יתרת הסולת והשמן מקבלים לכוהנים.

מנחה זו חלוקה לכמה מינים:

א. מנחת תנור: חלות - בהן מעורב השמן, או ריקין - משוחין בשמן.

ב. מנחת מרחשת (טיגון עמוק). בשני מינים אלו תהיה הקמיצה לאחר אפיית הלחם, באמצעות 'פתיה' - פירור בידיים.

קיימת אזהרה שלא לעשות מנחות אלו מחמץ, שכן חל איסור הקרבת שאור¹⁰ והקרבת דבש¹¹ על גבי המזבח. בנוסף, מצווים בני ישראל להוסיף מלח לכל קרבן.

ג. מנחת ביכורים - העומר:

מנחת זו נקלית על גבי האש ונגרסת. על הכהן לקמוץ מאותם גריסים יחד עם השמן והלבונה.

3. קרבן שלמים¹²

קרבן זה יבוא מן הבקר/צאן - זכר/נקבה:

שחיטה, סמיכה בפתח האוהל, זריקת הדם בשתי זוויות המזבח, הקטרת החלבים בתוספת מעט¹³ מן הכליות והכבד. את הבשר והעור יקבלו הכוהנים.

בני ישראל מצווים שלא לאכול חלב ודם.

⁵ מקום הוצאת הרעי.

⁶ מפני שהעוף אוכל מן הגזל (רש"י שם, טז).

⁷ למרות הריח הרע שיוצא בזמן השריפה, בשל רצון הקב"ה שלא יתבייש העני שקרבנו מתכלה מהר (רש"י שם, יז).

⁸ אך אם עלה בידו מעט מלח או לבונה, המנחה נפסלת (רש"י ב, ב).

⁹ כמות הנכנסת בתוך שלושה אצבעות כאשר סגורות.

¹⁰ מלבד מנחת העומר שהיא חמץ.

¹¹ מלבד ביכורים מתוקים כגון תמרים ותאנים.

¹² נקרא שלמים על שם שמטילים שלום בעולם. או שיש בהם שלום למזבח, כהנים ובעלים - שכולם מקבלים בו חלק (רש"י ג, א).

¹³ שפתי חכמים ג, ו

4. קרבן חטאת¹⁴

א. העלם דבר של כהן משיח:¹⁵

הבאת פך בן שלוש אל פתח האוהל, סמיכה, שחיטה, הבאת הדם אל המשכן והזיית הדם באצבעו שבע פעמים אל מול¹⁶ פרוכת קודש הקודשים (כנגד בין שני הכרובים), נתינת מן הדם על קרנות מזבח הקטורת ושפיכת יתרת הדם אל יסוד מזבח העולה. הקטרת החלבים בתוספת מעט מן הכליות והכבד על גבי המזבח, ושריפת השור עצמו מחוץ למחנה - היכן ששופכים את הדשן המסולק מן המזבח.¹⁷

ב. שגגת ציבור - מקרה בו התירו הסנהדרין דבר שאיסורו כרת.

סדר הקרבתו כנ"ל בכהן משיח.

ג. קרבן נשיא ששגג¹⁸

שעיר עיזים: סמיכה, שחיטה, נתינת הדם על קרנות המזבח, שפיכת יתר הדם אל יסוד מזבח העולה, הקטרת חלביו כמו קרבן שלמים.

ד. חטאת אדם רגיל

שעירת עיזים/כבשה: סדר הקרבה כנ"ל בקרבן נשיא.

5. קרבן אשם¹⁹ - אדם המסרב להעיד לטובת חברו ונשבע שכלל לא ראה את המקרה. או זה שאכל קודשים בעודו

טמא.²⁰ או זה שנשבע: "להרע או להיטיב".²¹

קרבן זה טעון וידוי יחד עם הבאתו:

א. כבשה/שעירה - סדר הקרבתה כנ"ל בחטאת.

ב. עני יביא שתי תורים/בני יונה - אחד לחטאת ואחד לעולה. את החטאת ימלוך הכהן, יזה דמה אל קיר המזבח ואת הנותר אל יסוד המזבח. את העולה יעשה כמשפט העולה.

ג. עני גמור יביא עשירית איפה²² סולת, ללא שמן ולבונה. הכוהן יקמוץ ממנה ויקריב על גבי המזבח.

6. אשם מעילה - במקרה של שימוש פרטי ברכוש המוקדש לבית ה'.

איל בשווי שתי שקלים. בנוסף יחזיר את מה שמעל בתוספת חמישית.

7. אשם תלוי - אדם שמסופק אם חטא.²³

אדם זה יביא איל: "על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע"²⁴ ונסלח לו.

8. אשם גזילות - אדם שמכחיש קבלת פיקדון/הלוואה לצורך מסחר/גזל/מציאת אבדה ונשבע על כך לשקר.

אדם זה מחוייב בהחזרת הרכוש בתוספת חמישית מערכו. בנוסף יביא גם איל אשם.

¹⁴ קרבן זה יובא על עבירה שעשה אדם בשוגג, כל שאם היה עושה אותה במזיד, היה מתחייב מיתה.

¹⁵ רש"י (ד, ג) מבאר שמדובר בחטא העם עקב פסק מוטעה שקיבל מן הכהן, או דווקא בחטא שעשה הכהן ונקרא אשמת העם מאחר והכהן הוא שליח העם.

¹⁶ רש"י (שם, ו) מביא שלא היה אמור הדם לגעת בפרוכת, אם נגע זה בסדר.

¹⁷ השפתי חכמים (שם, יב) מדגיש שאין זה מקום הדשן (שארית שריפת הקורבנות) שנתרם בכל יום - שהיה במזרח הכבש, אלא מקום הדשן שמוציא הכהן מה 'תפוח' כאשר רבה הדשן.

¹⁸ רש"י (שם, כב) מבאר את לשון הפסוק 'אשר נשיא יחטא', אשרי הדור שמנהיגו מביע חרטה ומביא קרבן על חטא בשוגג, דבר המוכיח עוד יותר על חרטה אמיתית במקרה שחלילה יעבור עבירה במזיד, שגם אז בוודאי ישוב בתשובה.

¹⁹ קרבן זה מובא על חטא בשוגג שאין בזדונו חיוב מיתה.

²⁰ נגע בדבר טמא/נבלת חיה או בהמה טמאה/שרץ/טומאת אדם.

²¹ כגון אוכל ולא אוכל, אישן ולא אישן.

²² בין 2.16 ל-4.3 ליטר.

²³ כגון אכל חתיכה ולא יודע אם הייתה זו שומן המותר באכילה, או חלב האסור באכילה.

²⁴ אך ברגע שיתברר לו שחטא, יביא גם קרבן חטאת כנ"ל.

מסר מהפרשה

בפרשת ויקרא אנו קוראים על סוגי הקורבנות השונים, אך כאשר התורה מתארת את קרבן המנחה, היא נוקטת לשון מיוחדת: "וּנְפֹשׁ כִּי תִקְרִיב קָרְבַּן מִנְחָה לָהּ" (ויקרא ב', א').

רש"י מסביר כי דווקא בקורבן העני נאמר "נפש", משום שהקדוש ברוך הוא מחשיב זאת כאילו הקריב את נפשו.

לכאורה, כיצד מנחה פשוטה, שאין בה יוקרה או הקרבה פיזית משמעותית, נחשבת כאילו האדם עצמו הוקרב? התורה מלמדת אותנו יסוד גדול: ערכו של מעשה אינו נמדד בגודלו או ביוקרתו, אלא בכוונה שמאחוריו. אדם שנותן מעט, אך עושה זאת מתוך מסירות אמיתית, זוכה להערכה גדולה בעיני ה'.

כך גם בחיינו - לא הכמות קובעת, אלא הכוונה. מאמץ קטן מתוך לב שלם יקר לאין ערוך מפעולה גדולה וחסרת נשמה.

הפטרות ויקרא

ההפטרות²⁵ עוסקות בכפרת חטאי ישראל שאינה בזכותם או זכות אבותם; טובת ה' לכלל ישראל בעת הגאולה והשראת רוחות עליהם; גדלות ה' מול אפסיות האלילים מעשי ידי אדם; חוסר התבוננות עובדי האלילים בשקר בו מאמינים; חובת עם ישראל לשוב אל ה', ואז ישבח כל העולם על הגאולה.

הקב"ה אומר כי **"עם זו יצרתי לי"** על מנת ש **"תהילתי יספרו"**, אך בפועל 'התעייפת' מעבודת ה' ופנית לעבודה זרה.²⁶ ביטלת את עבודת הקורבנות המקדש, את מעט הטרחה במנחות ובקטורת לא עשית, **"העבדתני בחטאותיך הוגעתני בעוונותיך"**,²⁷ וכדי שלא יתחלל שמי בעת כלותי אתכם, מחקתי את עוונכם באופן שלא ייזכר כלל.²⁸ **"הזכירני נשפטה יחד"**, וגם אם תקבל את זכות הדיבור ראשונה לא תצדק, גם אם תסתיר חלק מן החטאים או כנגדם חלק מחסדי וצדקתי.²⁹ הרי אדם הראשון שיצרתי במו ידי, חטא, ואיך תאמר אתה בן אנוש שלא חטאת?³⁰ **"ואחלל"** בכל דור את הלוויים³¹ ³² ואמסור את העם למיתה³³ ולחרפה³⁴ בידי האויב.³⁵

כעת פונה ה' לעם ואומר, כי חרף המכה שתבוא בעוון העם,³⁶ צפויה לך טובה ולא תינטש על ידי. כפי שעשיתי נס ואפשרתי ליעקב אביכם לאחוז בעקב עשו בבטן,³⁷ כך אהיה איתכם בגלות. כפי שאצוק מים על ארץ צמאה, כן אשפיע טובה עליך ועל זרעך שיתפתח במהירות ויחזיק מעמד³⁸ כ- **"ערבים על יבלי מים"**.

כולם יקשרו את עצמם לה' ואף גרים יתווספו לעם. **"כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו"** הייתי קודם בריאת העולם ואשאר לנצח **"ומבלעדי אין אלוקים"**, או מי שיוכל לטעון שיודע כל מאורעות העולם וכל העתיד לקרות.³⁹ מאחר והוכחתי לכם במעמד הר סיני כי אין אלוה מבלעדי⁴⁰ אל תחששו לפרסם שמי בעמים.⁴¹ הרי הפסלים שיוצרים אנשים מעידים שאין בהם ממש והם חסרי יכולת לסייע. אם כן, השקעת זמן וכסף ביצירת פסל היא שטות. בנוסף, לא ייתכן שמעבודת אנשים ייווצר אלוה,⁴² ואם יחשבו רגע ברצינות על מעשיהם **"פחדו יבושו יחד"**. כל אותם אומנים יהיו שקועים בעשיית הפסל עד שלא יעצרו לשתות מים ויתעייפו. אומן העץ ישקיע זמן בתכנון הפסל בביתו, ויש מי שאף יצא מן הבית⁴³ לכרות עצים משובחים שנטע במיוחד לשם כך.⁴⁴ בחלק מהעץ השתמש לחימום, אפיה ובישול, וביתרה יעשה פסל **"ויפתחו ויתפלל אליו ויאמר הצילני כי לי אתה"**. מאחר ויצר הרע סתם את עיניהם,⁴⁵ לא יצליחו לראות את הגיחוך שבהנהגתם, ויעבדו את הפסל שיצרו **"ולא יאמר, הלא שקר בימיני"**. למרות שהגויים לא יבינו זאת, ממך אני מצפה שלא תתפתה לעבוד עבודה זרה **"כי עבדי אתה יצרת עבד לי"**, ומאחר ואמחוק לחלוטין את

²⁵ ישעיהו מג, כא – מדף כג

²⁶ מצודות דוד מג, כא

²⁷ כביכול היה צריך הקדוש ברוך הוא להתאמץ ולגדל את נבוכדנצר בכדי שלא יפול העם בידי אומה פחותה (רש"י ומצודות דוד שם, כד).

²⁸ מצודות דוד שם, כה

²⁹ רד"ק שם, כו

³⁰ רד"ק שם, כז

³¹ רד"ק שם, כח

³² מהר"י קרא (שם, שם) מבאר שהכוונה למשה ואהרון

³³ תרגום יונתן שם, שם

³⁴ מצודות ציון שם, שם

³⁵ מצודות דוד שם, שם

³⁶ רד"ק מד, א

³⁷ רד"ק שם, ב

³⁸ רד"ק שם, ד

³⁹ רש"י, מצודות דוד ורד"ק שם, ז

⁴⁰ מצודות דוד שם, ח

⁴¹ רש"י שם, שם

⁴² מצודות דוד ורד"ק שם, יא

⁴³ מצודות דוד שם, יג

⁴⁴ מצודות דוד ורד"ק שם, יד

⁴⁵ מצודות דוד ורד"ק שם, יח

פשעך "שובה אליי כי גאלתיך". אז תהיה שמחה גדולה בעולם כי קיים ה' את הבטחתו לגאול את ישראל ובכך יתפאר שמו של הבורא.

מה הקשר בין ההפטרה לפרשה?

פרשת ויקרא עוסקת במכלול קורבנות שהקריבו ישראל במשכן ובמקדש, ופירוט אופן הקרבנות הראוי. ההפטרה עוסקת בחלקה בתוכחה על קורבנות שהקריבו העם בזמן ישעיהו, ולא עלו לרצון לפני ה' בגלל חטאיהם.

'מה?'

לילדים

חידות לפרשת ויקרא

1. "אדם כי יקריב..." מה למדים מהמילה אדם? (א, ב)
2. מדוע מעיו של קורבן העוף מושלכים ולא קרבים על גבי המזבח? (א, טז)
3. מדוע נקראת קרבן שלמים כך?

(ג, א)

4. מהו קרבן 'העלם דבר'? (ד, ג)

בכל שבוע יוגרלו 20 שם בין המשתתפים:

- הקראת 4 החידות בשולחן שבת וקיום שיח משותף או
- מענה על 2 חידות בשולחן שבת ללא עזרה (אם ילד אחד מקריא, והאחים עונים, כולם זכאים להשתתף בהגרלה)

בכל שבוע תתקיים הגרלה נוספת על 40

שם בין הפותרים את התשבץ.

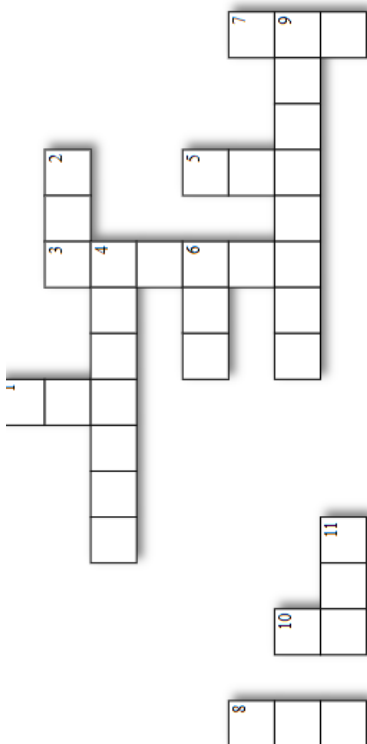
תשובות יש לשלוח עד יום שני בשעה 20:00

לכתובת yaakovkatz1989@gmail.com

מזל טוב לזוכים:

אתי ברוק בית שמש (תשבץ 224)

מרגלית כץ בית שמש (חידון 224)

מאונך

2. איזה מאכל צריך להוסיף לכל קרבן
4. קרבן ניתן להקריב בין היתר
6. כמה פעמים יזו מום קרבן הכהן המשיח
9. המביא קרבן עולה מן העוף מקריב מן
11. האם קרבן עולה בא מן הזכר או מן הנקבה

מאונך

1. חלק מן הבתמה שאסור באכילה
3. אדם ששמעל בכסף המקדש יצטרך להשיבו "ואת יוסף עליי"
5. עני שחטא יביא לקרבן סלת בכמות של עשירית ה
7. איזה מאכל אסור להקטיר על גבי המזבח
8. קרבן מנחה כולל בעיקר
10. כהן משיח שחטא מביא לקרבן

**עלון זה מוקדש לרפואת
בנימין זאב בן רבקה חיה.**

**ולעילוי נשמת פאולין בת רנה
שולה לבית חמווי – נלב"ע
ביום טו בטבת ה'תשפ"ה**

**לקבלת העלון והנצחות פנו
למחבר:**

yaakovkatz1989@gmail.com

0527145013

שבת שלום

צאת השבת	כניסת השבת	
19:38	18:25	ירושלים
19:40	18:43	תל-אביב
19:40	18:43	חיפה
19:39	18:44	באר שבע
19:39	18:41	בית שמש
19:41	18:43	עזה
19:40	18:41	לבנון

בשעה טובה ובע"ה,

יצא לאור חלקו

השלישי של ספרי 'מה

בפרשה?' על חומש

ויקרא !!

ניתן להזמין ולקבל

את החוברת עד הבית

ב-7.5 ₪ + דמי

משלוח.